

Program poslijediplomskog doktorskog studija "Fiskalni sustav i fiskalna politika"

I.1. UVOD

Poslijediplomski doktorski studij iz područja fiskalnog sustava i fiskalne politike ustrojava se zbog stalne potrebe za znanstveno-istraživačkim radom u području javnih financija. Radi se o izuzetno dinamičnom području, izloženom stalnim promjenama, koje se javljaju bilo u obliku manjih ali stalnih izmjena sustava javnih prihoda i rashoda, bilo kao rjeđi ali obuhvatniji reformski zahvati, usmjereni na artikuliranje i normativno reguliranje većih cjelina u sustavu, ili čak sustava samog. Ovako ukratko opisane, promjene su uglavnom posljedica novih (ili revitalizacije prijašnjih) ideja koje se u vezi s koncepcijama financiranja javnog sektora javljaju na europskoj ili globalnoj razini. Međutim, i jednako važno, stalna kretanja i traženje novih, boljih rješenja posljedica su i unutrašnjih imperativa; područje financiranja javnih potreba jedno je od najdinamičnijih u našem društvu. To nije iznenađujuće. Rješenje financiranja državnih potreba nije nikada jednostavan zadatak, bez obzira o kojoj se zemlji radilo. U vezi s njegovim rješavanjem, treba biti ukazano na barem dvije karakteristike: na izuzetnu složenost i stalnu prisutnost problema. U svijetu koji se ne samo neprestano nego i brzo mijenja, pitanje financiranja javnih potreba stalno je otvoreno. Zbog pojave uvijek novih dimenzija problema, zbog potrebe novih odgovora na nova pitanja, i zbog uvijek novih ideja i koncepcija ustroja različitih dijelova ovog sustava, potreba za stalnim obrazovanjem na ovom području postoji već dulje vrijeme. Poslijediplomski doktorski studij ustrojen na Pravnom fakultetu u Zagrebu treba kontinuirano pružati mogućnost studija i istraživanja pojedinih problema u ovom dinamičnom području ambicioznim, usredotočenim stručnjacima, po svom izvornom obrazovanju pravnicima i ekonomistima.

U okviru Studija, posebno će biti ohrabrivana provođenje istraživanja u suradnji s drugim srodnim institucijama, tj. institucijama utemeljenim s ciljem provedbe znanstvenih i primijenjenih istraživanja u području financiranja javnog sektora (npr. Institut za javne financije, Ekonomski institut), ali i u suradnji s institucijama čije je usmjerenje praktične naravi (npr. Ministarstvo financija). Predviđena je, također, i suradnja s gospodarskim subjektima; opterećenje javnim davanjima ovih subjekata njima je neizbježan trošak poslovanja, pa je logična (i u praksi više puta dokazana) zainteresiranost stručnjaka različitih obrazovnih profila, angažiranih u području poduzetništva, za proširenje i produbljenje znanja u vezi s zakonitostima i djelovanjem sektora financiranja javnih potreba. Navedenim suradnjama u okviru poslijediplomskog doktorskog studija bit će postignuta povezanost teorije i prakse; stečeni teorijski uvidi neposredno će biti primjenjivi na rješavanje inače nerazumljivih ili teško razumljivih novih problema koji se pojavljuju u praksi. S druge strane, praktična saznanja dovest će do boljeg razumijevanja inače, bez toga, potencijalno suhoparne, pa možda i teško pristupačne, teorije.

Od polaznika se očekuje pretodno temeljito, specijalističko, poznavanje, ako ne čitavog područja, onda pojedinih njegovih segmenata, s dobrom općom upućenošću u kretanja kad je riječ o cjelini sustava javnih prihoda i rashoda. Ovaj uvjet mora biti ispunjen za uspješno obrazovanje kojem je svrha osposobljavanje za znanstvena istraživanja na razini doktorata

znanosti. Zato su specijalistički i doktorski studij međusobno povezani. Ustroj obaju studija koncipiran je s polazišta omogućivanja prelaska iz jednog u drugi, zavisno od, možda i naknadno, definiranih potreba polaznika.

Iako se, u skladu s reformskim zahtjevima, ustrojjava kao novi, poslijediplomski studij fiskalnog sustava i fiskalne politike nikako nije novi na Pravnom fakultetu u Zagrebu. U vezi s njegovom organizacijom i provedbom postoji, naime, već određeno iskustvo. Do početka akademske godine 2004/05, na poslijediplomski magistarski studij "Fiskalni sustav i fiskalna politika" upisano je i u cijelosti je odslušalo nastavu pet naraštaja polaznika. U svakom naraštaju bilo je između trideset i trideset i pet polaznika. Uzimajući u obzir obranjene magistarske radove i postupke za izradu i obranu takvih radova koji su u toku, procjena je da će od broja upisanih uspješno studij privesti kraju najmanje pedeset polaznika. Za naše uvjete, to je značajno povećanje broja specijalista koji su stekli vještine i znanja za uspješno bavljenje znanstvenim radom u području svoje specijalizacije. Rezultati su vidljivi u povećanom broju i kvaliteti radova koje bivši polaznici studija objavljuju u stručnim i znanstvenim časopisima.

Iz navedenih podataka proilazi postojanje "kritične mase" stručnjaka koji imaju potrebu nastaviti ne samo usko profesionalno usavršavanje, nego steći znanja i vještine koje će im omogućiti uvide u materiju podmirivanja javnih rashoda na višoj teorijskoj razini. Ustrojavanje poslijediplomskog doktorskog studija treba, stoga, zamjenjujući dosadašnji poslijediplomski magistarski studij, udovoljiti ovoj potrebi.

I.2. OPĆI DIO

Naziv studija je Poslijediplomski doktorski studij "Fiskalni sustav i fiskalna politika". Radi se o studiju iz područja društvenih znanosti, polju prava i grani financijsko pravo.

Nositelj i izvođač Studija je Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Studij je trogodišnji, a upisati ga mogu diplomirani pravnici, ekonomisti i politolozi koji iz ispita dodiplomskog studija imaju prosjek ocjena najmanje 3,5 te vladaju s najmanje dva svjetska jezika.

Program poslijediplomskog doktorskog studija "Fiskalni sustav i fiskalna politika" inovativan je na sljedećim razinama:

- Interdisciplinarnost. Interdisciplinarnost je naglašeno uvjet uspješnog izvođenja ovog Studija, i to zbog mogućnosti upisa kako pravnika, tako i ekonomista te politologa. Ona je izražena uvrštenjem u program Studija kolegija koji trebaju dopuniti manjkavosti u obrazovanju kako pravnika tako i upisnika drugačijeg dodiplomskog usmjerenja. Međutim, ne radi se samo o zaokruženju znanja iz dodiplomskog studija koja manjkaju za uspješno poslijediplomsko usavršavanje. I na razini doktorskog studija, u različitim predmetima, prisutan je interdisciplinarni pristup: pravna analiza dopunjuje se s istraživanjem ekonomske i sociološke pozadine pojedinog fenomena. U okviru normativne analize, naročita se pažnja posvećuje različitim metodama tumačenja pravne norme, što, kad se radi o, npr., teleološkom tumačenju često nužno iziskuje interdisciplinarnost.
- Kolaborativnost. Shvaćena kao suradnja sa stručnjacima drugačijih ekspertiza, ona je, u kontekstu interdisciplinarnosti, nužan uvjet provedbe nastavnog plana i programa Studija. Kolaborativnost je, uostalom, već uhodana praksa, utemeljena izvođenjem poslijediplomskog magistarskog studija.

• Partnerstvo. Izvođenje svih oblika nastave, a napose samostalnih znanstvenih istraživanja polaznika Studija pretpostavlja, kao što je rečeno u Uvodu, suradnju, kako s državnim institucijama (Ministarstvo financija), tako i s poduzetništvom. Specifičnost predmeta Studija (financiranje javnog sektora) iziskuje, dakle, povezivanje javnopravne i privatnopravne sfere. Iako to, bez sumnje, usložnjava i otežava Studij, s druge ga strane čini zanimljivijim širem krugu potencijalnih polaznika, te proširuje moguća područja istraživanja, kako tokom Studija, tako i kasnije.

Diplomirani pravnici koji su na nekom pravnom ili ekonomskom fakultetu diplomirali na poslijediplomskom specijalističkom studiju iz područja financiranja javnog sektora, na njemu iz položenih ispita postigli najmanje prosječnu ocjenu vrlo dobar, ispunjavaju ranije spomenuti uvjet znanja stranih jezika i objavili su najmanje jedan rad, koji nije dio završnog rada na tom studiju a imenovano ga povjerenstvo nastavnika Studija ocijeni znanstvenim radom, mogu upisati treću godinu Studija, pri čemu im se priznaje ispunjenje svih obveza iz prve dvije godine Studija. Treću godinu Studija mogu upisati i studenti ranije spomenutih studija koji su ispunili sve nastavne i ispitne obveze na tim studijima, ali nisu napisali i obranili završni rad, ako ispunjavaju ovdje za to propisane uvjete.

Treću godinu Studija mogu upisati i studenti koji su diplomirali na nekom poslijediplomskom znanstvenom studiju iz područja financiranja javnih rashoda, ako ispunjavaju ranije spomenuti uvjet znanja stranih jezika i ako su objavili najmanje jedan rad, koji nije dio magistarskog rada na tom studiju a imenovano ga povjerenstvo nastavnika Studija ocijeni znanstvenim radom, pri čemu im se priznaje ispunjenje svih obveza iz prve dvije godine Studija

Završetkom Studija stječe se doktorat znanosti.

Stjecanjem doktorata znanosti, polaznici Studija stječu kvalifikaciju za obavljanje svih poslova u svojoj izvornoj (dodiplomskim studijem stečenoj) struci i u znanstvenim institucijama za koje se traži doktorat znanosti, te mogu sudjelovati u znanstvenim projektima i drugim znanstvenim istraživanjima ako se za takvo sudjelovanje traži doktorat znanosti.

II.3. OPIS PROGRAMA

Doktorski studij organiziran je kao studij u poslijepodnevnim satima, budući da su, iskustvo pokazuje, neki polaznici magistarskog znanstvenog studija održavanog do sada bili osobe zaposlene s punim radnim vremenom u različitim ustanovama, tvrtkama, pravosuđu i sl., a bili su nerijetko upućivani na studij od strane poslodavaca.

Na Studiju se održava nastava iz slijedećih predmeta prema ovom nastavnom planu:

I SEMESTAR

R.br.. NASTAVNIK NAZIV PREDMETA SATI ECTS

1. Prof. em. Božidar Jelčić Razvoj javnih financija 20 5
2. Prof. dr. sc. O. Lončarić-Horvat Financijsko pravo 20 5
3. Prof. dr. sc. Dragan Medvedović Institucije hrvatskog upravnog prava 20 5
4. Prof. dr. sc. Jure Šimović Oporezivanje prometa 20 5
5. Prof. dr. sc. Hrvoje Arbutina Oporezivanje dobiti 20 5
- 6 Izborni sadržaji (seminar) 5

100 30

II SEMESTAR

R.br.. NASTAVNIK NAZIV PREDMETA SATI ECTS

1. Prof. dr. sc. Barbara Jelčić Oporezivanje dohotka 20 5
2. Prof. dr. sc. Jure Šimović Proračun i drugi instrumenti financiranja javnih potreba 20 5
3. Prof. dr. sc. Ivo Spremić Financijska kontrola 20 5
4. Prof. dr. sc. Stjepan Tadijančević Računovodstvena analiza i informacije 20 5
5. Doc. dr. sc. Sandra Švaljek Fiskalna politika 20 5
6. Izborni sadržaj (seminar) 5

100 30

III SEMESTAR

R.br.. NASTAVNIK NAZIV PREDMETA SATI ECTS

1. Prof. dr. sc. Hrvoje Arbutina Međunarodni aspekti oporezivanja 20 5
2. Prof. dr. sc. Jure Šimović Javnofinancijsko pravo EU 20 5
3. Prof. em. Božidar Jelčić i
Doc. dr. sc. Sandra Švaljek Javni dug i upravljanje javnim dugom 20 5
4. Prof. dr. sc. Barbara Jelčić i
Prof. dr. sc. Hrvoje Arbutina Fiskalni federalizam 20 5
5. Doc. dr. sc. Nikola Mijatović Porezni postupak 20 5
6. Izborni sadržaji (seminar) 5

100 30

IV SEMESTAR

Mentorski rad Izrada znanstvenih radova 30

V SEMESTAR – izborni predmeti

1. Prof. dr. sc. Barbara Jelčić Parafiskaliteti i drugi srodni prihodi
 2. Prof. dr. sc. Lado Horvat i
Doc. dr. sc. Nikola Mijatović Imovinski porezi
 3. Prof. dr. sc. Aleksandar Bravar Pravo osiguranja
 4. Prof. dr. sc. Josip Kregar Financijska psihologija i sociologija
 5. Prof. dr. sc. Jure Šimović,
Prof. dr. sc. Hrvoje Arbutina i
Doc. dr. sc. Nikola Mijatović Oporezivanje trgovačkih društava
 6. Prof. dr. sc. Vlado Leko Financijske institucije i tržišta
 7. Prof. dr. sc. Jure Šimović i
Dr. sc. Predrag Bejaković Fiskalni sustav u funkciji socijalne politike
 8. Prof. dr. sc. Vinko Barić Modeli organizacije i upravljanja u mirovinskim i zdravstvenim fondovima
 9. Prof. dr. sc. Ivan Koprić Suvremena javna uprava
 10. Dr. sc. Predrag Bejaković Ekonomika javnog sektora
- Studenti u dogovoru s mentorom upisuju najmanje 4 izborna predmeta (4 x 3 ECTS) 12
- Mentorski rad Izrada doktorata 18
- Ukupno ECTS bodova 30

VI SEMESTAR

Mentorski rad Izrada doktorata 30

Sveukupno ECTS bodovi za poslijediplomski doktorski studij 180

Ispiti se polažu kao usmeni ili pismeni i usmeni, a uredno pohađanje nastave ovjerava se u indeksu.

U prvom, drugom i trećem semestru Studija plaznici upisuju 5 kolegija, a svaki od njih vrednuje se sa 5 ECTS bodova. Studenti su obvezni izraditi seminarski rad iz jednog kolegija prema vlastitom izboru, a koji se izvodi u odnosnom semestru. Ako bude pozitivno ocijenjen, taj se rad vrednuje sa 5 ECTS bodova. Ukupno se stječe 30 ECTS bodova kroz jedan semestar.

Izrada seminarskog rada, odnosno njegova pozitivna ocjena uvjet je za polaganje ispita iz tog predmeta.

Uvjet za upis studnata u viši semestar Studija jest da su prethodni semestri upisani, odslušani i testirani.

U četvrtom semestru studenti polažu zaostale ispite i pišu i objavljuju znanstvene radove kao uvjet za daljnji studij. Za svaki od objavljenih radova stječe se 15 ECTS bodova, tj. ukupno 30 ECTS bodova.

Uvjet za upis u peti semestar jest da je student ostvario najmanje 90 ECTS bodova iz prve dvije godine Studija.

U petom semestru studenti upisuju četiri kolegija po svojem izboru, koji se boduju s 3 ECTS bodova te pod vodstvom mentora pripremaju izradu doktorata (18 ECTS bodova).

U dogovoru s mentorom doktorand može izabrati izborne predmete odnosno module s drugih doktorskih studija u Hrvatskoj i inozemstvu.

U svim se semestrima održavaju konzultacije studenata s nastavnicima.

Studentu koji prekine Studij može se, na njegov pisani obrazloženi zahtjev, odobriti nastavak Studija ako je do prekida došlo iz opravdanih razloga. U tom slučaju, voditelj dokorskog Studija odobrava nastavak Studija u smislu upisa predmeta (tj. semestra) koje polaznik nije odslušao. Nastavu polaznik sluša, te ispite polaže prema programu koji je na snazi u vrijeme održavanja nastave koju je nastavio slušati.

Studentu koji je apslovirao Studij, ali ga nije završio, na njegov se zahtjev izdaje potvrđnica o apsolviranju studijskog programa. U potvrđnicu se unose podaci o odslušanim i položenim ispitima s njihovom ocjenom te ocijenjenim seminarskim radovima.

Nakon što ne Studiju upiše peti semestar, student može podnijeti zahtjev vijeću nastavnika Studija da mu se odobri tema doktorske disertacije. Pisani zahtjev za odobrenje teme disertacije sadrži temu, njezin sadržaj, kratko obrazloženje teme i preliminarni popis literature. Uz odobrenje teme studentu se određuje i mentor. Pozitivno ocijenjenu doktorsku disertaciju student brani pred povjerenstvom sastavljenom od nastavnika na Studiju. Studij završava obranom pozitivno ocijenjene doktorske disertacije.

Studij može trajati najviše šest godina, računajući od dana početka nastave u prvom semestru Studija koji je student upisao. Studentima koji se upišu na Studij nakon završetka Poslijediplomskog specijalističkog studija u vrijeme trajanja Studija uračunava se vrijeme trajanja tih studija od potečka nastave u petom semestru Studija. Na obrazloženi pisani zahtjev studentu se iz opravdanog razloga može odobriti produljenje trajanja Studija.

II. 4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

Studij se izvodi u prostorijama Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nastavna pomagala potrebna za izvođenje nastave već postoje na Fakultetu. Za izučavanje stručne i znanstvene literature, polaznicima stoji na raspolaganju bibliotečni fond Fakulteta kao najveći korpus pravne literature u Republici Hrvatskoj, a isto tako i elektronska baza podataka.

Nastavnici na Studiju potencijalni su mentori za izradu završnog rada.

Optimalni broj upisanih studenata jest 30, no moguće je nastavu održavati i za drugi broj studenata.

Procjena je da će ukupni troškovi Studija po studentu iznositi 5.500,00 kuna po semestru.

Kvaliteta i uspješnost izvedbe studijskog programa prati se redovitim evidencijama održane nastave, pohađanja nastave od strane studenata, položenih ispita, predanih i ocijenjenih seminarskih radova, te anonimnim anketama polaznika nakon odslušanog semestra o uspješnosti Studija. Prema potrebi, kvaliteta nastave provjeravat će se i temeljem mišljenja kolega – nastavnika drugih poslijediplomskih studija (peer review).

PROGRAM POSLIJEDIPLOMSKOG DOKTORSKOG STUDIJA

RAZVOJ JAVNIH FINACIJA

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. emeritus Božidar Jelčić

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Uvod - pojam javnih financija (javnih prihoda i javnih rashoda)
2. Razvoj javnih prihoda i javnih rashoda
3. Razvoj javnih prihoda i javnih rashoda na području Hrvatske
4. Povećanje financijske djelatnosti države
 - 4.1. Uzroci povećanja financijske djelatnosti države
 - 4.2. Uzroci povećanja financijske djelatnosti države u suvremenim uvjetima
 - 4.2.1. Rast klasičnih javnih rashoda (financiranje obrane zemlje, pravosudnih organa, organa uprave)
 - 4.2.2. Rast javnih rashoda uvjetovanih povećanim socijalnim rashodima

4.2.3. Rast javnih rashoda uvjetovanih povećanim socijalnim rashodima

5. Kretanje javnih rashoda danas - najnovije pojave u praksi i teorijske interpretacije

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/ Literatura:

- Jelčić, Ba./Jelčić, Bo., Porezni sustav i porezna politika, Informator, Zagreb, 1998.
- Jelčić, Bo./Lončarić-Horvat, O./Šimović, J./Arbutina, H., Financijsko pravo i financijska znanost, Narodne novine, Zagreb, 2002.
- Jelčić, Ba., Javne financije, RRiF, Zagreb, 2001.
- Steinmo, S., Taxation and Democracy, Yale University Press, New Haven and London, 1993.
- Soos, P. E., The Origins of Taxation at Source in England, IBFD, 1997

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

FINANCIJSKO PRAVO

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Olivera Lončarić-Horvat

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Financijsko pravo kao pravna disciplina
2. Dijelovi financijskog prava i njihova prava priroda
 - a) Pravo javnih davanja
 - b) Proračunsko pravo
 - c) Pravo subvencija
3. Porezno (fiskalno) pravo kao dio financijskog prava
4. Posebnost poreznog prava
6. Tumačenje porezno-pravnih propisa
7. Porezno-pravni i porezno-dužnički odnos
8. Porezno pravo Republike Hrvatske
 - a) Organizacija i nadležnost porezne vlasti
 - b) Izvori poreznog prava
 - c) Sudionici porezno-pravnog postupka
 - d) Porezno-pravni postupak
 - e) Porezno-pravni akti
 - f) Pravna zaštita u poreznim stvarima
 - g) Pravo komunalnih davanja

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/ Literatura:

- Klaus Tipke – Joachim Lang, Steuerrecht (Verlag Otto Schmidt, Köln, 1996.),
- Heinrich Wilhelm Kruse, Lehrbuch des Steuerrechts (C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 1991.)

- Olivera Lončarić-Horvat:

1. Osnove općeg poreznog prava I, II, III. (Institut za javne financije, Zagreb,
2. Porezno pravo u funkciji zaštite ljudskih prava i sloboda (Zbornik radova "Tendencije u razvoju financijske aktivnosti države", Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2000., str.145-153),
3. Poreznodužnički odnos ("Pravo i porezi", br. 6/2000., str.3-6);
4. Uloga poreza u poreznoj i pravnoj državi ("Pravo i porezi", br.7/2000., str.3-5),
5. Rokovi i termini ("Pravo i porezi", br. 9/2000., str.3-5),
6. Postupak ustanovljavanja činjenica važnih za oporezivanje ("Pravo i porezi", br.10/2000., str.3-7),
7. Porezno jamstvo (Pravo i porezi", br. 11/2000., str.3-6),
8. Pravni lijekovi u poreznom postupku («Računovodstvo, revizija i financije», br. 9/20002.), str.74-74-81.,
9. Oporezivanje u skladu s načelima pravne države (dio udžbenika «Financijsko pravo i financijska znanost», Narodne novine, 2002.), str.225-252.,
10. Trebaju li Hrvatskoj financijski sudovi? (Zbornik radova Znanstvenog skupa održanog 27. ožujka 2003. g. u Zagrebu pod nazivom «Promjene u sustavu javnih prihoda»), str.177-189),
11. Zastara u poreznom pravu («Pravo i porezi», br. 6/2003., str.3-5),
12. Primjena načela postupanja bona fide u poreznom postupku («Porezni vjesnik», br. 7/2004., str.37-42),
13. Porezna tajna („Pravo i porezi“, br. 11/2004., str. 3 – 7).

- Opći porezni zakon s komentarom (Institut za javne financije, Zagreb, 2001.),

- Zakon o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br.47/86., 53/91., 103/96.),

- Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“, br.53/91., 9/92., 77/92.),

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

INSTITUCIJE HRVATSKOG UPRAVNOG PRAVA (za ekonomiste)

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Dragan Medvedović

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

Opća pitanja upravnog prava

Pojam uprave i njeno pravno izražavanje (podvođenje uprave pod pravo, pravna norma i upravnopravni odnos, subjektivna javna prava, pravni položaj, situacija objektivnog prava, refleks objektivnog prava), - Pravno određenje državnog upravnog tijela (organa), njegove temeljne značajke značajke, - Pravna vrela upravnog prava (osobito: pravni režim podzakonskih općenormativnih akata, pravna narav unutarnjih općih akta uprave), - Načelo ustavnosti uprave (jedankog postupanja i zabrane diskriminacije, pravne sigurnosti, razmjernosti, sudske zaštite), - Načelo zakonitosti uprave (vezanost uprave na Ustav, zakone, međunarodne ugovore, podzakonske akte i judikaturom - Ustavnog suda, domaćih i

međunarodnih sudova) - Diskreciona (slobodna) ocjena, - Modifikacija načela zakonitosti u izuzetnim okolnostima, - Pravni odnosi upravne i sudbene vlasti, - Kontrola rada uprave. Utjecaj prava EU na hrvatsko upravno pravo.

Oblici upravnog djelovanja uprave

- Generalno i individualno upravno djelovanje, - Individualni akti uprave - Upravni akt: pojam, vrste, pravni učinci, dodatci upravnom aktu, konačnost, pravomoćnost, izvršnost, - Razlike između upravnog akta i drugih akata uprave, - Oblici pogrešnosti upravnog akta (ništavost i oborivost), Ostali pojedinačni akti uprave: potvrde (uvjerenja, certifikati i sl.), akti evidencije, ovjeravanja, obavještanja, tumačenja i pozivanja, poslovanja. Materijalne radnje (čini, operacije). Upravni ugovori.

Upravni postupci

Odnos općeg i posebnih upravnih postupaka - Opći upravni postupak i posebni upravni postupci u području

poreza, carina i sl. - Načela upravnog postupka - Nadležnost (stvarna i mjesna, kolegijalna i inokosna tijela, osobe koje vode postupak) - Stranke i njihovi zastupnici, - Pokretanje i tijek postupka (ispitni i skraćeni postupak), - Dokazivanje i dokazi - Troškovi postupka - Odluke u postupku (rješenje i zaključak) - Pravni lijekovi: redovni i izvanredni - Izvršenje upravnih odluka (izvršne isprave, vrste izvršenja, nadležnost, pokretanje i tok upravnog izvršnog postupka, pravni lijekovi). Specifičnosti inspekcijskih postupaka.

Sudski nadzor nad djelovanjem uprave

- Ustavna osnova sudskog nadzora uprave u Hrvatskoj, - Upravni spor u hrvatskom pravu, objekt, nadležnost, stranke u postupku, pokretanje i tok postupka, odluke, pravni lijekovi: redovni i izvanredni, obvezatnost sudske odluke), - Posebna sudska zaštita fizičkih i pravnih osoba (povreda ustavnih prava aktima i radnjama uprave, zaštita podataka itd), - Ustavnosudska zaštita prava fizičkih i pravnih osoba povrijeđenih djelovanjem uprave - Upravnosudski i ustavnosudski nadzor nad općenormativnim aktima uprave.

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/ Literatura:

Obvezna:

Borković I., Upravno pravo, Zagreb, 2002

Medvedović, D., Upravni postupak i upravni spor /u pripremi/ , Zagreb, 2005.

Dopunska:

Hrestomatija upravnog prava (prip. Medvedović), Zagreb, 2003

Ivančević, V. Institucije upravnog prava, Zagreb, 1983.

Krbek I., Pravo javne uprave, knj. I-III, Zagreb 1960-1962.

Hartley, T., Temelji prava Europske zajednice: uvod u ustavno i upravno pravo EZ, 2.izd.,Rijeka 2004.

Komenatri Zakona o općem upravnom postupku (Crnković-Dupelj, Dupelj-Turčić. Krijan , Tomić-Bačić.)

Komentari Zakona o upravnim sporovima (Ivančević-Lalić, Majstorović, Popović, Bačić-Tomić), Krijan..

Zbornik odluka (Upravnog suda RH) 1977-2002., Zagreb, 2002.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

O P O R E Z I V A N J E P R O M E T A

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Jure Šimović

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Uvod
2. Razvoj poreza na promet
3. Oblici poreza na promet - osnovna obilježja
 - 3.1. Svefazni porez na promet
 - 3.1.1. Bruto - svefazni porez na promet
 - 3.1.2. Neto - svefazni porez na promet
 - 3.2. Višefazni porez na promet
 - 3.3. Jednofazni porez na promet
 - 3.4. Pojedinačni porezi na promet
 - 3.5. Državni (fiskalni) monopol
 - 3.6. Porez na izdatke
 - 3.7. Ostali oblici poreza na promet
4. Ciljevi i učinci poreza na promet
 - 4.1. Financijski ciljevi i učinci poreza na promet
 - 4.2. Ekonomski ciljevi i učinci poreza na promet
 - 4.3. Socijalni ciljevi i učinci poreza na promet
 - 4.4. Ostali ciljevi i učinci poreza na promet
5. Teritorijalna pripadnost poreza na promet
6. Harmoniziranje oporezivanja prometa na međudržavnoj razini
 - 6.1. Šesta smjernica Europske unije o porezu na promet
7. Oporezivanje prometa u Republici Hrvatskoj
 - 7.1. Oporezivanje prometa u Republici Hrvatskoj do konca 1997. godine
 - 7.2. Posebni porezi na promet (trošarine)
 - 7.3. Porez na dodanu vrijednost
 - 7.3.1. Predmet oporezivanja
 - 7.3.2. Porezni obveznik
 - 7.3.3. Mjesto oporezivanja
 - 7.3.4. Porezna osnovica
 - 7.3.5. Porezna stope
 - 7.3.6. Obračun poreza i postupak oporezivanja

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/ Literatura:

- Šimović, J, Porez na promet, u knjizi Financijsko pravo i financijska znanost (koautori: B: Jelčić, O. Lončarić-Horvat, H. Arbutina), Narodne novine, Zagreb, 2002., str. 356-426.
- Šimović, J, Porez na dodanu vrijednost, u knjizi Hrvatski fiskalni sustav (koautori: B. Jelčić, O. Lončarić-Horvat, H. Arbutina, N. Mijatović), Narodne novine, Zagreb, 2004., str. 54-94.
- Šimović, J (sa suradnicima), Porez na dodanu vrijednost, Birotehnika, Zagreb, 1997.
- Šimović, J, Hrvatski sustav poreza na dodanu vrijednost, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, br. 1/98., str. 39-85.

- Šimović, J, Fiskalni, gospodarski, socijalni i politički učinci poreza na dodanu vrijednost, znanstveni simpozij Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 1998.

F/ Način provjere znanja: pismeno i usmeno

O P O R E Z I V A N J E D O B I T I

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Hrvoje Arbutina

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Uvod - razlozi za oporezivanje dobiti
2. Historijat poreza na dobit
3. Obuhvat porezne obveze kod oporezivanja dobiti
 - 3.1. Osobni obuhvat porezne obveze
 - 3.1.1. Sadržajna dimenzija osobnog obuhvata
 - 3.1.2. Formalna dimenzija osobnog obuhvata
 - 3.2. Predmetni obuhvat porezne obveze
 - 3.2.1. Sadržajna dimenzija predmetnog obuhvata
 - 3.2.2. Teritorijalna dimenzija predmetnog obuhvata
4. Porezna stopa kod oporezivanja dobiti
5. Povlaštenja u sustavu oporezivanja dobiti
6. Oporezivanje dobiti i problem dvostrukog opterećenja
7. Metode zakonitog izbjegavanja porezne obveze
 - 7.1. Transferne cijene
 - 7.2. Potkapitaliziranje
8. Skrivena raspodjela dobiti
9. Usklađenje oporezivanja dobiti u Europskoj uniji
 - 9.1. Smjernica o matičnom i zavisnom društvu
 - 9.2. Smjernica o spajanjima

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Jelčić, Bo./Lončarić-Horvat, O./Šimović, J./Arbutina, H., Financijsko pravo i financijska znanost, Narodne novine, Zagreb, 2002.
- Jelčić, Ba./Jelčić, Bo., Porezni sustav i porezna politika, Informator, Zagreb, 1998.
- Tičar, B., Uvod v korporacijsko davčno pravo, Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti, Ljubljana, 2001.
- Harris, P. A., Corporate/Shareholder Income Taxation, IBFD, Amsterdam, 1996.
- Cnossen, S., What Kind of Corporation Tax?, Bulletin, No. 1/93, IBFD, Amsterdam.
- Farmer, P./Lyal, R., EC Tax Law, Clarendon Press, Oxford, 1994.

F/Način provjere znanja: pismeno i usmeni ispit

O P O R E Z I V A N J E D O H O T K A

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. emeritus Božidar Jelčić

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Razvoj, pojam, vrste, opravdanje poreza na dohodak kao dijela sustava javnih prihoda
2. Fiskalna uloga poreza na dohodak
3. Osnovica i obveznik poreza na dohodak
4. Oslobođenja i olakšice u sustavu oporezivanja dohotka
5. Porezne stope poreza na dohodak
6. Utvrđivanje i ubiranje poreza na dohodak
7. Dualni sustav oporezivanja dohotka
8. Suvremena kretanja u oporezivanju dohotka
9. Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj

D/Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Jelčić, Ba./Jelčić, Bo., Porezni sustav i porezna politika, Informator, Zagreb, 1998.
- Jelčić, Bo./Lončarić-Horvat, O./Šimović, J./Arbutina, H., Financijsko pravo i financijska znanost, Narodne novine, Zagreb, 2002.
- Ault, H. J., Comparative Income Taxation: A Structural Analysis, Kluwer, The Hague, London, Boston, 1997.
- Thiel, S. von, EU Case Law on Income Tax, part I, IBFD, Amsterdam, 2001.
- Holmes, K., The Concept of Income, A multidisciplinary analysis, IBFD, Amsterdam, 2001.
- Gress, M./ Rose, M./Wiswesser, R., Martkorientierte Einkommensteuer, Vahlen, Muenchen, 1998.

F/Način provjere znanja: usmeni ispit

PRORAČUN I DRUGI INSTRUMENTI FINANCIRANJA JAVNIH POTREBA

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Jure Šimović

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Funkcija javnog sektora
2. Javna i privatna dobra u zadovoljavanju javnih potreba
3. Obujam financijske aktivnosti države
4. Uzroci dugoročnog porasta javnih izdataka
 - 4.1. Promjena u državnoj aktivnosti
 - 4.2. Elastičnost potražnje za javnim dobrom
 - 4.3. Tehnički visoko razvijena proizvodnja
 - 4.4. Gustoća stanovništva
 - 4.5. Političko-sociološki čimbenici
5. Tendencije razvoja u razini i strukturi javnih izdataka
6. Programiranje državnih izdataka
7. Alokacijski i distribucijski učinci javnih izdataka

- 8. Instrumenti financiranja javnih izdataka
 - 8.1. Proračun
 - 8.2. Proračunski fondovi
 - 8.3. Neproračunski fondovi
 - 8.4. Javna poduzeća
 - 8.5. Ostali instrumenti financiranja javnih izdataka
- 9. Financiranje javnih potreba putem proračuna
 - 9.1. Državni proračun
 - 9.2. Proračun jedinica lokalne samouprave i uprave
 - 9.3. Proračunski transferi
 - 9.4. Proračunski tok
- 10. Funkcije državnog proračuna
 - 10.1. Državni proračun i financijska funkcija
 - 10.2. Državni proračun i ekonomske funkcije
 - 10.3. Državni proračun i socijalne funkcije
 - 10.4. Državni proračun i pravne funkcije

E/Literatura:

- Šimovič, J., Javna dobra, u knjizi *Financijsko pravo i financijska znanost* (kooautori B: Jelčić, O. Lončarić-Horvat, H. Arbutina), *Narodne novine*, Zagreb, 2002., str. 557-563.
- Šimovič, J., *Financiranje javnih potreba putem proračuna*, u knjizi: *Hrvatski fiskalni sustav*, *Narodne novine*, Zagreb, 2004., str. 290-354.
- Šimovič, J., *Fondovstvo financiranje javnih potreba*, u knjizi: *Hrvatski fiskalni sustav*, *Narodne novine*, Zagreb, 2004., str. 354-375.
- Šimovič, J., *Državni proračun*, znanstveni skup: *Današnja financijska znanost*, HAZU, Zagreb, 1997.

F/Način provjere znanja: usmeni ispit

FINANCIJSKA KONTROLA

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Ivo Spremić

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Pojam i definicija financijske kontrolle
 - razvoj kontrolle i revizije u Hrvatskoj i u svijetu
 - pojam kontrolle, nadzora i revizije
2. Vrste i oblici financijske kontrolle
 - inspekcijska metoda
 - metoda revizije financijsko - materijalnog poslovanja
 - ekonomsko - financijska revizija
3. Predmet financijske kontrolle
 - kontrola godišnjih obračuna i periodičnih obračuna
 - kontrola financijsko-materijalnog poslovanja
 - kontrola poreza, doprinosa i drugih društvenih obveza

4. Transformacija financijske kontrole u odnosu na promjene u vlasničkim odnosima
- promjene uvlasničkim odnosima i njihov utjecaj na transformaciju kontrolne funkcije
 - neohodne promjene u postupcima financijske kontrole
 - organizacijske promjene

5. Financijska kontrola u uvjetima elektroničke obrade računovodstvenih podataka
- specifičnosti
 - metodologija rada
 - korištenje računala u kontrolne svrhe

E/Literatura:

- D. N. Chorafas (2001), Implementing and Auditing the Internal Control System, Palgrave Publisher, New York.
- K.H. Spencer Pickett (2001), Internal Control: A Management Journey, John Wiley&Sons, New York.
- W. Messier Jr. (2000), Revizija (prijevod s engleskog jezika), Faber&Zgombić Plus.
- INTOSAI - Revizijski standardi.

F/Način provjere znanja: pismeno i usmeni ispit

RAČUNOVODSTVENA ANALIZA I INFORMACIJE (za pravnike)

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Stjepan Tadijančević

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Računovodstvena analiza, metode i nejin odnos prema drugim segmentima računovodstva.
2. Računovodstvene informacije, sadržaj, mjesto u poslovnom informacijskom sustavu, osobitosti i drugo.
3. Računovodstvena načela, računovodstveni standardi, Zakon o računovodstvu.
4. Računovodstveno izražavanje kategorijalnog sustava trgovačkog društva, aktiva, pasiva, rashodi, prihodi i rezultati. Poslovne isprave, poslovne knjige i računovodstveni iskazi.
5. Analiza bilance stanja.
6. Analiza bilance uspjeha.
7. Davanje računovodstvenih informacija pomoću iskaza.
8. Revizija računovodstvenih iskaza.

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Skupina autora: Računovodstvo, Hrvatske zajednice računovodstvenih i financijskih djelatnika, Zagreb, 2003.
- Međunarodni računovodstveni standardi, HZRFD, Zagreb, 2000.
- Meigs i Meigs. Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja, Mate, Zagreb, 1999.
- Komentar Zakona o trgovačkim društvima, RRiF. Zagreb 2004.
- Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj, 90. 1992. g.

F/Način provjere znanja: usmeni ispit

FISKALNA POLITIKA

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Doc. dr. sc. Sandra Švaljek

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Fiskalna politika u ekonomskoj teoriji
 - 1.1. Fiskalna politika i ekonomska teorija
 - 1.1.1. Fiskalna politika u kontekstu ekonomske politike
 - 1.1.2. Temeljene determinante efikasnosti ekonomske politike
 2. Funkcioniranje mehanizma fiskalnog sustava i učinci fiskalne politike
 - 2.1. Učinci stabilizacije
 - 2.2. Učinci akumulacije
 3. Društveno-ekonomska uvjetovanost i relativnost uloge fiskalne politike
 - 3.1. Uloga fiskalne politike u fazi liberalnog kapitalizma
 - 3.2. Uloga fiskalne politike u modelu državno-monopolističkog kapitalizma i centralno-planskog socijalizma
 - 3.3. Neoliberalna koncepcija fiskalne politike
 - 3.4. Razdoblje osporavanja uloge fiskalne politike
 4. Fiskalna politika u ekonomskoj politici Hrvatske

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Babić, Mate (2000): Makroekonomija, Mate d.o.o., Zagreb.
- Blanchard, Olivier (1999): Macroeconomics, 2. izdanje, Prentice-Hall International, Inc.
- Brümmerhoff, Dieter (2000): Javne financije, Mate d.o.o., Zagreb.
- Jurković, Pero (2002): Javne financije, Masmedia, Zagreb.
- Musgrave, Richard A. i Peggy B. (1993): Javne financije u teoriji i praksi, Institut za javne financije, Zagreb.
- Mihaljek, Dubravko i Bruno Tissot (2003): Pogled središnjih banaka na fiskalne pozicije u novim tržišnim privredama, Financijska teorija i praksa 27 (3), str. 349 – 385.

F/Način provjere znanja: usmeni ispit

MEĐUNARODNI ASPEKTI OPOREZIVANJA

A/ Voditelj kolegija: Prof. dr. sc. Hrvoje Arbutina
Nastavnik: Prof. dr. sc. Olivera Lončarić-Horvat

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Međunarodno dvostruko oporezivanje i međunarodno izbjegavanje porezne obveze

- 1.1. Pojam i definicija dvostrukog oporezivanja
- 1.2. Vrste dvostrukog oporezivanja
 - 1.2.1. Interno i međunarodno dvostruko oporezivanje
 - 1.2.2. Dvostruko oporezivanje i dvostruko opterećenje
- 1.3. Historijat fenomena dvostrukog oporezivanja
- 1.4. Uzroci nastanka međunarodnog dvostrukog oporezivanja
- 1.5. Metode (načini) izbjegavanja dvostrukog oporezivanja
 - 1.5.1. Metoda izuzimanja
 - 1.5.2. Metoda uračunavanja
 - 1.5.3. Ostale metode
- 1.6. Sredstva za izbjegavanje međunarodnog dvostrukog oporezivanja
 - 1.6.1. Unutrašnji propisi
 - 1.6.2. Modeli poreznih ugovora i međunarodni ugovori
2. Međunarodno izbjegavanje porezne obveze
 - 2.1. Vrste međunarodnog izbjegavanja porezne obveze
 - 2.2. Off-shore centri
 - 2.3. Transfer pricing
 - 2.4. Treaty shopping
 - 2.5. Potkapitaliziranje
 - 2.6. Mjere protiv međ. izbjeg. porezne obv.
 - 2.7. Međunarodna suradnja poreznih administracija
3. Neka aktualna pitanja međunarodnog poreznog prava
 - 3.1. Oporezivanje elektroničke trgovine
 - 3.5. Oporezivanje financijskih instrumenata
 - 3.6. Štetna porezna konkurencija

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Arbutina, H., Međunarodni aspekti oporezivanja (studijska skripta), neobjavljeno, izmijenjeno i dopunjeno 2004.
- Lončarić-Horvat, O./Arbutina, H., Međunarodno porezno pravo (u pripremi, objavljivanje predviđeno u prvoj polovici 2006., Narodne novine, Zagreb).
- Baker, P., Double Taxation and International Law, Sweet & Maxwell, London, 1994.
- Gassner, W./Lang, M./Lechenr, E., Tax Treaties and EC Law, Kluwer, London, The Hague, Boston, 1996.

F/Način provjere znanja: usmeni ispit

JAVNOFINANCIJSKO PRAVO EUROPSKE UNIJE

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Jure Šimović

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Povijesni razvoj sustava javnofinancijskog prava EU
2. Proračun EU
 - 2.1. Načela proračuna EU

- 2.2. Osnovne značajke proračuna EU
- 2.3. Prihodi proračuna EU
- 2.4. Rashodi proračuna EU
 - 2.4.1. Rashodi proračuna EU za zajedničku poljoprivrednu politiku
 - 2.4.2. Rashodi proračuna EU za Strukturne operacije – Fondovi EU
- 2.5. Učinci proračuna EU u svrhu ostvarivanja alokacijskih, redistribucijskih i stabilizatorskih ciljeva
- 3. Harmonizacija oporezivanja
 - 3.1. Razlozi i nužnost harmonizacije oporezivanja u EU
 - 3.2. Harmonizacija neizravnih poreza
 - 3.2.1. Opći porez na promet (PDV)
 - 3.2.2. Pojedinačni porezi na promet (trošarine)
 - 3.3. Harmonizacija izravnih poreza
 - 3.3.1. Harmonizacija poreza na dobit i štetna porezna konkurencija
 - 3.3.2. Harmonizacija poreza na dohodak pojedinaca
 - 3.3.3. Harmonizacija imovinskih poreza
 - 3.4. EU porez
- 4. Upravljanje javnim dugom i proračunskim deficirom u EU
 - 4.1. Maastrichtski kriteriji konvergencije
 - 4.2. Pakt o stabilnosti i rastu
- 5. Temeljna obilježja fiskalnog federalizma EU
- 6. Fiskalni aspekti proširenja EU
 - 6.1. Fiskalni aspekti pridruživanja Hrvatske EU

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Terra, Ben, i Peter Wattel: European Tax Law, Kluwer, Deventer, Boston, 1993;
- Farmer, Paul, i Richard Lyal: EC Tax Law, Clarendon Press, Oxford, 1994.
- Messere, Ken C.: Tax Policy in OECD Countries, IBFD, Amsterdam, 1993;
- Sandford, Cedric: Why Tax Systems Differ, Fiscal Publications, Bath, 2000.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

JAVNI DUG I UPRAVLJANJE JAVNIM DUGOM

A/ Voditelji kolegija i nastavnici: Prof. emeritus Božidar Jelčić i Doc. dr. sc. Sandra Švaljek

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

- 1. Pojam javnog duga
- 2. Determinante javnog duga
- 3. Pokazatelji zaduženost
- 4. Maastrichtski kriteriji održivosti javnog duga
- 5. Utjecaj fiskalnog deficita i javnog duga na makroekonomske veličine
- 6. Upravljanje javnim dugom: optimiranje razine i ročne strukture javnog duga
- 7. Institucionalna povezanost monetarnih i fiskalnih vlasti
- 8. Javni dug Republike Hrvatske

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Blanchard, Olivier (1999): Macroeconomics, 2. izdanje, Prentice-Hall International, Inc., str. 517 – 536.
- Brümmerhoff, Dieter (2000): Javne financije, Mate d.o.o., Zagreb, 22. poglavlje: Javni dug, str. 380 – 391.
- Jurković, Pero (2002): Javne financije, Masmmedia, Zagreb, Šesto poglavlje, Javni dug, str. 128 – 140.
- Musgrave, Richard A. i Peggy B. (1993): Javne financije u teoriji i praksi, Institut za javne financije, Zagreb, 32. poglavlje: Ekonomika javnog duga, str. 583 – 609.
- Public Debt Management Group: Guidelines for Public Debt Management i Accompanying Document to the Guidelines, Executive Summary and Part I
<http://www.worldbank.org/pdm/guidelines.htm>.
- Polackova, Hana (1999): Contingent Government Liabilities: A Hidden Fiscal Risk, Finance & Development, ožujak 1999, str. 46 – 49.
- Svjetska banka i Međunarodni monetarni fond (2001): Developing Government Bond Market: A Handbook, Washington, D.C.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

FISKALNI FEDERALIZAM

A/ Voditelj kolegija: Prof. dr. sc. Barbara Jelčić
Nastavnik: Prof. dr. sc. Hrvoje Arbutina

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Bit fiskalnog federalizma i nužnost njegovog postojanja
2. Optimalna fiskalna zajednica: alokacijski aspekti javnih dobara i problem internalizacije vanjskih učinaka među različitim jurisdikcijama
3. Financijsko izravnjanje i modeli financijskog izravnjanja
4. Načela fiskalne decentralizacije
5. Optimalna raspodjela poreznih prihoda po razinama vlasti
6. Politička i upravna dimenzija fiskalnog federalizma
7. Financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samoupravu u Hrvatskoj

D/ Suradnik u nastavi: Mr. sc. Tereza Rogić-Lugarić

E/Literatura:

- Jelčić, Ba., Javne financije, RRiF, Zagreb, 2001.
- Jelčić, Bo./Lončarić-Horvat, O./Šimović, J./Arbutina, H., Financijsko pravo i financijska znanost, Narodne novine, Zagreb, 2002.
- Tanzi, V., Fiscal Federalism and Decentralisation: A Review of Some Efficiency and Macroeconomic Aspects, u: Bruno and Pleskovic (eds.), Annual World Bank Conference on Development Economics, 1995.

- Fukusaku, K. (ed.), Fiscal Decentralisation in Emerging Economies, OECD, 1999.
- Gupta, S. P./Knight, P./Waxman, R., and Wen Y.-K., Intergovernmental Fiscal Relations and Macroeconomic Management in Large Countries, World Bank and Indian Council for Research on International Economic Relations, EDI, 1994, New Delhi.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

POREZNI POSTUPAK

A/ Voditelji kolegija i nastavnici: Doc. dr. sc. Nikola Mijatović, Prof. dr. sc. Olivera Lončarić-Horvat

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Načela pravne države i oporezivanje
2. Porezi kao sredstvo ostvarenja socijalne pravednosti
3. Pravna sigurnost
4. Primjena poreznopravnih propisa
5. Porezno-pravni odnos
6. Porezno-dužnički odnos
7. Porezni postupak
8. Načela poreznog postupka
9. Inspeksijski nadzor
10. Ovrha u poreznim stvarima
11. Pravni lijekovi u poreznim stvarima

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Jelčić, Božidar / Lončarić-Horvat, Olivera / Šimović, Jure / Arbutina, Hrvoje : Financijsko pravo i financijska znanost, Narodne novine, Zagreb, 2002 (odabrana poglavlja).
- Jelčić, Božidar / Lončarić-Horvat, Olivera / Šimović, Jure / Arbutina, Hrvoje / Mijatović, Nikola : Hrvatski fiskalni sustav, Narodne novine, Zagreb, 2004 (odabrana poglavlja).
- Mijatović, Nikola : Pravni lijekovi u poreznim stvarima, Hrvatska pravna revija, Inženjerski biro, Zagreb, 1 / 2005., str. 76-88.
- Mijatović, Nikola : Ovršni postupak u poreznom pravu, Pravo i porezi, RRiF-plus, Zagreb, 5 / 2005., str. 22-33.
- Opći porezni zakon (Narodne novine, br. 127/00, 86/01 i 150/02).
- Zakon o općem upravnom postupku (Narodne novine, br. 53/91 i 103/96).
- Zakon o upravnim sporovima (Narodne novine, br. 53/91, 9/92, 77/92).
- Jakob, Wolfgang : Abgabenordnung (3. Auflage), Verlag C. H. Beck, München, 2001.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

PARAFISKALITETI I DRUGI SRODNI PRIHODI

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Barbara Jelčić

B/ Broj sati: 20 (5 ECTS bodova)

C/ Sadržaj predmeta:

A) Parafiskalni prihodi

a) Pojam i značajke parafiskalnih prihoda

b) Vrste parafiskalnih prihoda

c) Parafiskaliteti u sustavu prihoda

d) Parafiskalni prihodi u sustavima nekih europskih zemalja

e) Parafiskalni prihodi u javnofinancijskom sustavu Hrvatske

B) Drugi prihodi

1. Doprinosi

a) Pojam i značajke doprinosa

b) Vrste doprinosa

c) Doprinosi u sustavu prihoda

d) Doprinosi za socijalno osiguranje

e) Doprinosi u javnofinancijskom sustavu Hrvatske

2. Pristojbe

a) Pojam i značajke pristojbi

b) Vrste pristojbi

c) Pristojbe u sustavu prihoda

3. Naknade

a) Pojam i značajke naknada

b) Vrste naknada

c) Naknade u javnofinancijskom sustavu Hrvatske

4. Darovi

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Jelčić, Ba., Javne financije, RRiF, Zagreb, 2001.

- Jelčić, Ba./Jelčić, Bo., Porezni sustav i porezna politika, Informator, Zagreb, 1998.

- Jelčić, Bo./Lončarić-Horvat, O./Šimović, J./Arbutina, H./Mijatović, N., Hrvatski fiskalni sustav, Narodne novine, Zagreb, 2004.

- Budić, M./ Lončarić Horvat, O./Korahić, Z./Mratović, V./Perković, M., Opći porezni zakon s komentarom, Institut za javne financije, Zagreb, 2001.

- Klein, F., Abgabenordnung, Kommentar, C. H. Beck, Muenchen, 2000.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

IMOVINSKI POREZI

A/ Voditelji kolegija i nastavnici: Prof. dr. sc. Ladislav Horvat, Doc. dr. sc. Nikola Mijatović

B/ Broj sati: 10 (3 ECTS boda)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Imovina kao porezni izvor

2. Historijat oporezivanja imovine
3. Imovina kao predmet oporezivanja
 - 3.1. Porez na dohodak od imovine
 - 3.2. Porez na promet imovine
 - 3.3. Porez na imovinu
4. Vlasništvo kao predmet oporezivanje - porez na imovinu
 - 4.1. Porezni obveznik
 - 4.2. Porezna osnovica
 - 4.3. Porezna stopa
 - 4.4. Oslobođenja i olakšice
 - 4.5. Realno oporezivanje imovine
 - 4.6. Nominalno oporezivanje imovine
5. Porez na nasljedstva i darove
 - 5.1. Porezni obveznik
 - 5.2. Porezna osnovica
 - 5.3. Porezna stopa
 - 5.4. Oslobođenja i olakšice
6. Oporezivanje imovine u poreznom sustavu Hrvatske

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Mijatović, Nikola: Oporezivanje imovine s posebnim osvrtom na oporezivanje nasljedstva i darova, Pravni fakultet, Zagreb, 2004.
- Erreygers, Guido /Vandevelde, Toon (ed.): Is Inheritance Legitimate?, Springer Verlag, Heidelberg – Berlin, 1999.
- Crezelius, Georg: Verhältnis der Erbschaftsteuer zur Einkommen- und Körperschaftsteuer, u: Steuern auf Erbschaft und Vermögen, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 1999., str. 73-126.
- Hedtkamp, Günther: Eine allgemeine persönliche Vermögensteuer in einem rationalem Steuersystem, Finanzarchiv, 1998., str. 323 – 343.
- Horvat, Ladislav: Imovina i porezi, Pravo i porezi, 9 / 2002., str. 23 – 26.
- Horvat, Ladislav: Imovina kao porezni objekt – stanje i perspektive, u : Zbornik radova "Tendencije u razvoju financijske aktivnosti države" (Znanstveni skup povodom 100. obljetnice tiskanja knjige Stjepana Posilovića "Financijalna znanost"), HAZU, Zagreb, 2000., str. 245-259.
- Möstl, Markus: Verfassungsrechtliche Grenzen der Besteuerung – Dargestellt am Beispiel der Vermögensteuer, Veräußerungsgewinnbesteuerung und Abgeltungssteuer, Deutsches Steuerrecht, 18/2003., str. 720-726.
- Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine br. 117/1993., 33/2000., 73/2000., 59/2001., 107/2001., 150/2002., 147/2003.)

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

P R A V O O S I G U R A N J A

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Aleksandar Bravar

B/ Broj sati: 10 (3 ECTS boda)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Općenito o osiguranju

Razvoj instituta osiguranja. Gospodarski značaj osiguranja. Organizacija osiguranja. Pravna vrela i unifikacija prava osiguranja.

2. Osiguranje u Hrvatskoj

Izvori. Pravila i tarifa osiguravajućih trgovačkih društava. Reosiguranje.

3. Ugovor o osiguranju

Karakteristike ugovora. Stranke ugovora. Sklapanje ugovora. Polica osiguranja. Prijenos ugovora. Prestanak ugovora. Ništavost i suspenzija ugovora.

4. Elementi osigurateljskog odnosa

Rizik. Predmet osiguranja. Premija. Svota osiguranja i vrijednost osiguranog interesa. Osigurani slučaj.

5. Prava i obveze stranaka

Obveza ugovarača osiguranja. Obveza osiguranika. prava i obveze osiguratelja. Reosiguranje. Zastara.

6. Dobrovoljno osiguranje

Imovinsko osiguranje. Transportno osiguranje (Plovidbeno). Osobno osiguranje.

7. Obvezno osiguranje

Osiguranje putnika u javnom saobraćaju. Osiguranje od odgovornosti u cestovnom saobraćaju. Osiguranje korisnika zrakoplova od odgovornosti za štete prouzročene trećim osobama.

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Branko Jakaša: Pravo osiguranja, II. izdanje, Zagreb 1984.; str. 1-18, 37-301, 399-425.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

FINANCIJSKASOCIOLOGIJA IFINANCIJSKAPSIHOLOGIJA

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Josip Kregar

B/ Broj sati: 10 (3 ECTS boda)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Osnove psihologije službenika i korisnika javne službe: Položaj službenika u hijerarhijskoj organizaciji, birokratski fenomen, birokratska disfunkcija, psihološki aspekti odnosa između stranke - korisnika i javne službe. Problemi motivacije za rad, platni sustav, zakonite i nezakonite prinadležnosti (korupcija, nepotizam). Tehnike redukcije napetosti u odnosima s

klijentima - organizacijski i psihološki aspekti.

2. Odnos uprave i građana:

Politički i socijalni aspekti odnosa uprave i građana, sudjelovanje građana u radu uprave, organizacijska sredstva, poticanje suradnje uprave i građana.

3. Studija slučaja:

Istraživanje veze između poreznih i financijskih mjera te socijalno psiholoških elemenata društvene situacije. Kršenje propisa i anomalija. Uzroci i mjere sprečavanja korupcije javnih službenika. Etiologija financijske nediscipline. Organizacija i rad kontrolnih institucija u sprečavanju napetosti u odnosima korisnika i uprave.

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- E.Pusuć, Problemi upravljanja, Mladost, Zagreb, 1970.
- I. Perko Šeparović, Teorije organizacije, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- E.Pusić i dr. Hrestomatija upravne znanosti, Pravni fakultet, Zagreb, 1998.
- J.Kregar, Financijska sociologija i psihologija,
<http://www.pravo.hr/sociologija/postdiplomska%20predavnja.htm>
- J.Kregar, što je dobra vlast, <http://www.pravo.hr/sociologija>
... Strategija razvitka Republike Hrvatske "Hrvatska u 21. stoljeću",
- J.Kregar, Motivacija, Industrijska sociologija
<http://www.pravo.hr/sociologija/industrijska%20sociologija>

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

OPOREZIVANJE TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

A/ Voditelj kolegija: Prof. dr. sc. Jure Šimović

Nastavnik: Prof. dr. sc. Hrvoje Arbutina

B/ Broj sati: 10 (3 ECTS boda)

C/ Sadržaj predmeta:

Uvod. Pojam trgovačkog društva. Vrste trgovačkih društava. Koncept ograničene odgovornosti. Osnove koncepta oporezivanja trgovačkih društava.

Specifičnosti oporezivanja trgovačkih društava. Razlozi za oporezivanje trgovačkih društava. Rezidentni i nerezidentni porezni obveznici. Oporeziva dobit. Određenje neto dobiti. Izuzimanja od oporezivanja. Umanjenja oporezive dobiti. Amortizacija. Oporezivanje kapitalnih dobitaka. Gubitak. Poticaji. Porezne stope. Pitanje broja stopa. Trendovi: sniženje poreznih stopa, širenje porezne osnovice. Oporezivanje raspodijeljene dobiti. Sustavi oporezivanja raspodijeljene dobiti. Porez na dodanu vrijednost kao element poreznog opterećenja trgovačkih društava. Posebni porezi na promet. Oporezivanje dohotka od nesamostalnog rada kao čimbenik poreznog opterećenja trgovačkih društava.

Međunarodni aspekti. Inozemna dobit. Inozemna imovina. Problem međunarodnog dvostrukog oporezivanja. Porezni ugovori. Tretman inozemnih trgovačkih društava u

Hrvatskoj. Porez po odbitku. Smjernice EU u vezi s oporezivanjem trgovačkih društava.

Mjere protiv izbjegavanja porezne obveze. Transferne cijene. Potkapitaliziranje. Nadzirana inozemna društva (CFC).

D/ Suradnik u nastavi: Doc. dr. sc. Nikola Mijatović

E/Literatura:

- Jelčić, Bo./Lončarić-Horvat, O./Šimović, J./Arbutina, H., Financijsko pravo i financijska znanost, Narodne novine, Zagreb, 2002.
- Terra, B./Wattel, P., European Tax Law, Kluwer, Deventer, Boston, 1993.
- Tičar, B., Uvod v korporacijsko davčno pravo, Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti, Ljubljana, 2001.
- Harris, P. A., Corporate/Shareholder Income Taxation, IBFD, Amsterdam, 1996.
- Cnossen, S., What Kind of Corporation Tax?, Bulletin, No. 1/93, IBFD, Amsterdam.
- Moessner, J. M., Steuerrecht international taetiger Unternehmen, Dr. Otto Schmidt, Koeln, 1998.
- Couzin, R., Corporate Residence and International Taxation, IBFD, Amsterdam, 2002.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

FINANCIJSKE INSTITUCIJE I TRŽIŠTA

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Vlado Leko

B/ Broj sati: 10 (3 ECTS boda)

C/ Sadržaj predmeta:

Financijski sustav: objašnjenja, struktura, zadaće, suvremeni sustavi. Izravno financiranje i financijsko posredovanje. Ponuda i potražnja na financijskom tržištu. Financijske, monetarne i nemonetarne financijske institucije. Banke i nebankovne financijske institucije. Posebna pozicija središnje banke.

Banke: regulatorni okvir, objašnjenje, suvremena banka. Vrste banaka. Konkurencija banaka i nebankovnih financijskih institucija. Suvremena banka i njezino okruženje – suvremene pojave u financijama i utjecaj na banke. Komparativna analiza bankovnih sustava. Kreditne institucije u Europskoj Uniji. Bilančni pristup analizi bankovnih poslova (struktura bilance banke, pregled poslovnih aktivnosti banaka, novi poslovi banaka, izvanbilančni poslovi). Poslovi mobilizacije sredstava (depozitno poslovanje, pribavljanje sredstava, kapital i njegova struktura). Struktura i politika plasmana banaka. Kreditno poslovanje banaka. Okrupnjavanje banaka. Kontrola i nadzor financijskog sektora. Depozitne štedne institucije: štedionice, štedno-kreditne zadruge, kreditne unije...

Ugovorene štedne organizacije: mirovinski fondovi, osiguravateljne institucije. Investicijski fondovi, korporacijske banke, državne i od države sponzorirane financijske institucije, investicijske banke, ostale financijske institucije.

Financijska tržišta: vrste, gospodarske funkcije. Tržište kapitala, novčano i devizno tržište. Izvedena tržišta. Eurotržište. Posebnosti hipotekarnog tržišta i sekuritizacija hipotekarnih

potraživanja. Odrednice vrijednosti, prinosa i rizika na financijskim tržištima. Kreditni poslovi s inozemstvom. Sustav izvoznog financiranja. Hrvatski financijski sustav: regulacija, struktura, bankovni sustav, problemi, komparacija sa svijetom.

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

Madura, J., Financial markets and institutions, Thomson, Mason, Ohio, 2004.

Leko, V., Financijske institucije i tržišta, Ekonomski fakultet, Zagreb, 2004.

Kidwell, D.S. i dr., Financial institutions, markets and money, Willey, N.Y., 2003.

Miller, R.L., Vanhoose, D.D., Moderni novac i bankarstvo, MATE, Zagreb, 1997.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

FISKALNI SUSTAV U FUNKCIJI SOCIJALNE POLITIKE

A/ Voditelji kolegija i nastavnici: Prof. dr. sc. Jure Šimović i Doc. dr. sc. Predrag Bejaković

B/ Broj sati: 10 (3 ECTS boda)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Koncept

1.1. Uvod

1.1. Definiranje socijalne države i socijalne politike

1.2. Fiskalni sustav u funkciji socijalne politike

1.2. Povijesni razvoj socijalne politike

1.2.1. Naznake u davnoj povijesti

1.2.2. Liberalna reforma

1.2.3. Prva polovica 20. stoljeća

1.2.4. Druga polovica 20. stoljeća

1.2.5. Zaključne napomene: iz prošlosti u budućnost

1.3. Politička teorija: socijalna pravda

1.3.1. Teorije o društvu

1.3.2. Posljedice na ulogu države

1.4. Ekonomska teorija 1: socijalna pravda i državna intervencija

1.4.1. Zašto je ekonomska učinkovitost politički

1.4.2. Intervencije iz razloga učinkovitosti

1.4.3. Teorija javnog izbora i neuspjeha države

1.5 Ekonomska teorija 2: osiguranje

1.5.1. Potražnja osiguranja

1.5.2. Strana ponude

1.6 Problemi definiranja i mjerenja

1.6.1. Mjerenje blagostanja

1.6.2. Nejednakost i socijalna isključenost

2. Novčana pomoć i prava

2.1. Financiranje i rashodi socijalne države

2.1.1. Financijski izvori

2.2.2. Pomoć u novcu i u naravi

- 2.2. Osiguranje: Nezaposlenost, bolest i invalidnost
 - 2.2.1. Teorijski argumenti za državnu intervenciju
 - 2.2.2. Osiguranja za vrijeme nezaposlenosti i učinak na nezaposlenost
 - 2.2.3. Naknade za vrijeme bolesti i invalidnosti – financiranje i svrha
- 2.3. Ujednačavanje potrošnje: Mirovinski sustav
 - 2.3.1. Zašto je potreban mirovinski sustav
 - 2.3.2. Struktura mirovinskog sustava
 - 2.3.3. Međugeneracijska solidarnost (Pay-As-You-Go system)
 - 2.3.4. Kapitalizirani sustav
 - 2.3.5. Učinci na ekonomsko ponašanje
 - 2.3.6. Dugoročni pritisci na mirovinski sustav
 - 2.3.7. Mirovinska reforma: prednosti i nedostaci
- 2.4. Ublažavanje siromaštva i oblici obiteljskih pomoći
 - 2.4.1. Teorijski argumenti za državnu intervenciju
 - 2.4.2. Vrste pomoći i njihovi učinci
- 2.5. Reformske strategije

3. Pomoć u naravi

- 3.1. Zdravstvo i zdravstvena njega
 - 3.1.1. Teorijski argumenti za državnu intervenciju
 - 3.1.2. Ocjena različitih sustava zdravstvene zaštite
 - 3.1.3. Načela reforme
- 3.2. Obrazovanje
 - 3.2.1. Teorijski argumenti za državnu intervenciju
 - 3.2.2. Osnovno i srednje obrazovanje
 - 3.2.3. Tercijarno (visoko) obrazovanje
- 3.3. Stanovanje
 - 3.3.1. Jednostavna teorija stambenog tržišta, efikasnost i pravednost
 - 3.3.2. Ocjena različitih sustava stambenog tržišta

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

Odabrana poglavlja iz:

- THE FOUNDATIONS OF THE WELFARE STATE, Robert E. Goodin i Deborah Mitchell, Edward Elgar, Cheltenham, 2000.
- SOCIAL POLICY, John Baldock, Nick Manning, Stewart Miller i Sarah Vickerstaff, Oxford University Press: Oxford, 1999.
- THE WELFARE ECONOMICS OF PUBLIC POLICY: A PRACTICAL APPROACH TO PROJECT AND POLICY EVALUATION, Richard E. Just, Darrell L. Hueth, Andrew Schmitz, E. Elgar: Cheltenham; Northampton, 2004.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

MODELI ORGANIZACIJE I UPRAVLJANJA U MIROVINSKIM I ZDRAVSTVENIM FONDOVIMA

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Vinko Barić

B/ Broj sati: 10 (3 ECTS boda)

C/ Sadržaj predmeta:

Tradicionalni modeli organizacije i financiranja zdravstvene zaštite i tradicionalna medicina. Promjene u sustavima organizacije i financiranja zdravstvene zaštite. Tradicionalni oblici organizacije i financiranja izvanbolničke zdravstvene zaštite. Tradicionalni oblici organizacije i financiranja bolnica. Tradicionalni oblici zdravstvenog osiguranja. Suvremeni modeli financiranja sustava zdravstvene zaštite. Model obvezatnog zdravstvenog osiguranja. Model nacionalne zdravstvene službe. Model sposobnog tržišta. Model sustava financiranja zdravstvene zaštite u zemljama u tranziciji. Polazne osnove i ciljevi reforme sustava zdravstvene zaštite u Hrvatskoj. Dopunske zdravstveno osiguranje i procesi tržišne valorizacije sustava zdravstvene zaštite.

Povijesni nastanak i razvoj mirovinskih sustava. Kriza mirovinskog sustava i demografska tranzicija. Temeljne odluke u reformi javnih mirovinskih sustava. Planiranje procesa mirovinske reforme. Budućnost mirovina i problem pravičnosti preraspodjele između generacija. Reforma javnih mirovinskih sustava, štednja i gospodarski rast. Primjeri mirovinske reforme of temeljite preobrazbe sustava međugeneracijske solidarnosti do čileanskog eksperimenta. Javne mirovine – potpuno financiranje ili financiranje metodom tekuće raspodjele. Model Svjetske banke: način prevladavanja mirovinske krize ili strategija visokog rizika. Hrvatska mirovinska reforma na tri oslonca: dvojbe o strategiji visokog rizika.

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Feldstein, Paul J., (1998), Health Care Economics, 1999. (prijevod)
- Jurković, P, Osnove ekonomike društvenih djelatnosti, Ekonomski institut Zagreb, Zagreb, 1986.
- Hagner, P., Öffentliche Dienste, R. Oldenburg Verlag München Wien, 2002.
- Barić, V., Socijalna infrastruktura kao čimbenik razvoja hrvatskog gospodarstva, u: Hrvatski gospodarski razvoj, sveučilišni udžbenik, Ekonomski fakultet Zagreb i Politička kultura Zagreb, 2003.
- Kruschwitz, A. M, Finanzierung und Investition, R. Oldenburg Verlag München Wien, 2002.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

SUVREMENA JAVNA UPRAVA

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Prof. dr. sc. Ivan Koprić

B/ Broj sati: 10 (3 ECTS boda)

C/ Sadržaj predmeta:

Uvod: dinamična javna uprava. Globalizacija, tranzicija, euro-integracija i međuovisnost. Rast upravne složenosti.

Promjene vladajućih upravnih doktrina. Javna uprava i vrijednosti. Nova javna uprava. Novi javni menadžment (new public management). Dobra uprava (good governance).

Upravne reforme. Pojam i tipovi reformi. Sektorske reforme i reforme pojedinih dijelova teritorijalnog upravnog sustava. Uzroci reformi. Kriza socijalne države i suvremene upravne

reformne. Mjerila i faktori uspješnosti upravnih reformi. Promjene položaja građana prema upravi. Upravno osoblje u reformi. Organizacijska kultura. Upravljanje ljudskim potencijalima u javnoj upravi. Promjene metoda rada u upravi: uvođenje ekonomskih i tržišnih načela u javnu upravu. Informatička podrška, e-vlada i e-uprava. Kvaliteta javnih usluga.

Menadžerske reforme. Tradicionalni weberijanski model uprave i suvremene reforme. Strukturalne mjere i učinci. Funkcionalne mjere i učinci. Personalne mjere i učinci. Ostali učinci. Upravne reforme u pojedinim europskim zemljama (Velika Britanija, Njemačka, Francuska, Italija, tranzicijske zemlje).

Europeizacija nacionalnih uprava. Europske upravne tradicije. Institucije EU, Europska komisija i europska uprava. Uloga nacionalne uprave u upravnom aparatu EU: provedba prava i javnih politika EU te sudjelovanje u procesima europskog odlučivanja. Promjena uloge nacionalne uprave uslijed europske integracije. Strukturiranje Europskog upravnog prostora (EAS). Europski upravni standardi. Upravne posljedice priključenja EU i ulaska u EAS – potrebne upravne reforme.

Hrvatska javna uprava. Državna uprava: vlada, središte vlade, središnja državna uprava, lokalni organi državne uprave. Poslovi državne uprave. Nadzor nad državnom upravom. Javne službe: određenje, vrste, regulacija javnih službi u Republici Hrvatskoj i u Europskoj uniji, javne ustanove i drugi oblici obavljanja javnih službi, nezavisna regulacijska tijela, liberalizacija javnih službi. Hrvatsko upravno osoblje. Karakteristike hrvatske uprave. Razvoj hrvatske uprave nakon 1990.

Modernizacija hrvatske uprave. Cilj reforme. Načela i usmjerenja reforme. Područja, komponente i mjere modernizacijske reforme. Provedba reforme. Dosadašnja reformska iskustva. Poticaji i ograničenja.

Lokalna samouprava i decentralizacija u Hrvatskoj. Pojmovna pitanja. Vrste decentralizacije. Teritorijalna organizacija lokalne samouprave. Regionalizacija i više-stupanjsko upravljanje (multi-level governance). Lokalni poslovi. Lokalna tijela upravljanja i njihovi odnosi. Nadzor nad lokalnom samoupravom. Zaštita lokalne samouprave. Upravljanje decentralizacijom. Proces decentralizacije u Hrvatskoj.

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

Obavezna ispitna literatura:

* (2005) Hrestomatija upravne znanosti, svezak III. (odabrana poglavlja) (u pripremi).

Ivan Koprić (2004) Priority Areas in Reforming Governance and Public Administration in Croatia. www.unpan.org. (str. 1-22).

Ivan Koprić (2004) Reforma javne uprave u Hrvatskoj: okviri, iskustva i perspektive. U: X. dnevni javnega prava. Portorož: Inštitut za javno upravu. Str. 587-608.

Ivan Koprić (2004) Temeljna načela i usmjerenja reforme javne uprave u Hrvatskoj. Informator br. 5288, str. 1-3.

Ivan Koprić (2004) Mjere za modernizaciju uprave u Hrvatskoj. Informator br. 5298, str. 1-3.

Ivan Koprić (2003) Modernizacija hrvatske uprave: pitanja, prijedlozi i perspektive. U Ivan Koprić (prir.) Modernizacija hrvatske uprave. Zagreb: Društveno veleučilište u Zagrebu. Str. 439-452.

Ivan Koprić (2001) Državna uprava i lokalna samouprava u Hrvatskoj 1990-2001. – vladavina prava ili politike? Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu god. 51, br. 6, str. 1275-1295.

Ivan Koprić i Gordana Marčetić (2000) Kriza socijalne države, reforme javne uprave i hrvatsko upravno osoblje. Hrvatska javna uprava god. 2, br. 1, str. 25-82.

Francisco Cardona: Assessing the Fulfillment of the Copenhagen Criteria in Public

Administrations. www.sigmaweb.org. Str. 1-5.
Carlo Nizzo: National Public Administrations and European Integration. www.sigmaweb.org. Str. 1-8.
SIGMA (1998) European Principles for Public Administration. SIGMA Papers No. 27.
Ivan Koprić (2003) Local Government Development in Croatia: Problems and Value Mix, u: H. Baldersheim, M. Illner, H. Wollmann (eds.) Local Democracy in Post-Communist Europe. Opladen: Leske & Budrich.
Ivan Koprić (2005) Djelokrug lokalne i područne (regionalne) samouprave. Hrvatska javna uprava god. 5, br. 1, str. 35-79.

Dopunska literatura:

Ivan Koprić (1999) Struktura i komuniciranje u upravnim organizacijama. Zagreb: Pravni fakultet u Zagrebu. Str. 256-322.
Gordana Marčetić (2005) Javni službenici i tranzicija. Zagreb: Društveno veleučilište u Zagrebu i Konrad Adenauer Stiftung.
Koprić, Ivan (ed.) (2003) Legislative Frameworks for Decentralisation in Croatia. Zagreb: Faculty of Law and KAS.
Ivan Koprić (prir.) (2003) Modernizacija hrvatske uprave. Zagreb: Društveno veleučilište u Zagrebu.
Jack Hayward i Anand Menon (2003) Governing Europe. Oxford etc.; Oxford University Press.
David Farnham, Sylvia Horton, John Barlow, Annie Hondeghem (eds.) (1996) New Public Managers in Europe: Public Servants in Transition. Basingstoke i London: MacMillan Press.
X. dnevi javnega prava. (2004) Zbornik radova. Portorož: Inštitut za javno upravo. Samo radovi upravnopravne sekcije na temu Slovensko upravno pravo po vstopu v EU.
Walter J. M. Kickert (ed.) (1997) Public Management and Administrative Reform in Western Europe. Cheltenham i Northampton: Edward Elgar.
B. Guy Peters (2001) The Politics of Bureaucracy. London i New York: Routledge.
Christopher Pollitt (1996) Managerialism and the Public Services. Cambridge: Blackwell Publishers.
Ali Farazmand (ed.) (1999) Administrative Reform in Global Perspectives. Specijalni broj časopisa International Journal of Public Administration vol. 22, no. 6.
Johan P. Olsen i B. Guy Peters (eds.) (1996) Lessons from Experience: Experiential Learning in Administrative Reforms in Eight Democracies. Oslo etc.: Scandinavian University Press.
B. Guy Peters i Donald J. Savoie (eds.) (1995) Governance in a Changing Environment. Montreal etc.: Canadian Centre for Managerial Development.
H. George Frederickson (1980) New Public Administration. Alabama: The University of Alabama Press.
Wimmer, Norbert (2004) Dynamische Verwaltungslehre. Wien, New York: Springer-Verlag.
Peters, B. Guy (2001) The Politics of Bureaucracy. London: Routledge.
Pennella, Giuseppe (2003) L'Amministrazione Liberale. Roma: Formez.
Hill, Hermann, Helmut Klages (eds.) (1995) Trends in Public Sector Renewal. Frankfurt am Main etc.: Peter Lang Verlag.
Šimac, Neven (2002) Europski principi javne uprave. Zagreb: Udruga za demokratsko društvo.
Colebatch, Hal K. (2004) Policy. Zagreb: Fakultet političkih znanosti.
OECD (2004) Građani kao partneri; informiranje, konzultiranje i participiranje javnosti u kreiranju provedbene politike. Zagreb: Oksimoron.
Šmidovnik, Janez (1995) Lokalna samouprava. Ljubljana: Cankarjeva založba.
Gargan, John J. (ed.) (1997) Handbook of Local Government Administration. New York etc.:

Marcel Dekker Inc.

Caulfield, Janice, Helge O. Larsen (eds.) (2002) Local Government at the Millenium.

Opladen: Leske & Budrich.

Baldersheim, Harald, Michal Illner, Hellmut Wollmann (eds.) (2003) Local Democracy in Post-Communist Europe. Opladen: Leske & Budrich.

Norton, Alan (1994) International Handbook of Local and Regional Government; A

Comparative Analysis of Advanced Democracies. Aldershot: Edward Elgar.

Gidlund, Jan-Erik, Magnus Jerneck (eds.) (2000) Local and Regional Governance in Europe: Evidence from Nordic Regions. Cheltenham: Edward Elgar.

Horvath, Tamas M. (ed.) (2000) Decentralization: Experiments and Reforms. Budapest: LGI.

Kandeva, Emilia (ed.) (2001) Stabilization of Local Governments. Budapest: LGI.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit

EKONOMIKA JAVNOG SEKTORA

A/ Voditelj kolegija i nastavnik: Doc. dr. sc. Predrag Bejaković

B/ Broj sati: 10 (3 ECTS boda)

C/ Sadržaj predmeta:

1. Javni sektor:

1.1. Uvod:

1.1.1. Javne financije i odnos prema državi

1.1.2. Nekoliko napomena o državi

1. 2. Metode pozitivne analize:

1.2.1. Uloga teorije

1.2.2. Metode empirijske analize

1. 3. Metode normative analize:

Načela ekonomike blagostanja

1.3.1. Pravednost i druga temeljna pitanja javnog sektora i blagostanja

1.3.2 Tržišni neuspjesi

1.3.3. Razvoj socijalne države

2. Analiza javnih izdataka

2. 4. Javno dobro :

2.4.1. Definicija javnog dobra

2.4.2. Učinkovito pružanje javnog dobra

Privatizacija pružanja javnog dobra

Javno dobro i javni izbor

2. 5. Eksternalije (vanjski učinci):

2.5.1. Priroda vanjskih učinaka

2.5.2. Privatni odgovori

Javni odgovori na vanjske učinke

Posljedice na raspodjelu dohotka

Pozitivni vanjski učinci

2. 6. Politička ekonomija:

2.6.1. Izravna demokracija

2.6.2 Predstavnička demokracija

2.6.3 Objašnjavanje rasta države

2. 7. Konceptualna pitanja preraspodjele dohotka:

2.7.1. Preraspodjela dohotka

2.7.2. Razlozi za preraspodjelu dohotka

2.4.3. Pitanje prevaljivanja

D/ Suradnik u nastavi: ...

E/Literatura:

- Nicholas Barr: The economics of the welfare state, Oxford : Oxford Press, 1998.

- Harry S. Rosen: Public Finance. Irwin Mc Graw-Hill, 2005.

- Peter G. Rosner: The Economics Of Social Policy, Edward Elgar, 2003. godina.

F/ Način provjere znanja: usmeni ispit